

Dierbare medebroeders, dierbare broeders en zusters in Christus,

Wat feestelijke dag is het vandaag! Feest is een woord met Oud-Germaanse wortels ontleend aan het Latijn. Festa bakent ruimte en tijd af van het gewone: hemel en aarde raken elkaar, brengen de gemeenschap bij elkaar en geeft die haar identiteit, haar richting, haar beweging en hoop. Feesten zijn sociaal en sacraal, gaan om mensen en om de waarden die de gemeenschap maken en overstijgen. Feesten geven betekenis aan de tijd, en worden altijd gevierd door het geven, ontvangen en delen van de vruchten van de aarde. Het feest bij uitstek is de maaltijd.

Wij vieren de Maaltijd des Heren, en wij doen dat totdat Hij wederkomt. De Zondag doorbreekt de tijd, bindt de werkdagen samen en maakt ze tot een offergave aan Hem van wie de tijd komt, en die alle tijd samenbrengt in zijn tijd, Eeuwigheid. De Zondag is de dag van het hart dat zo breed is, dat het getuigenis van de verrijzenis kan worden ontvangen als echt en reëel. Als de ultieme betekenis van ons sterfelijk bestaan opgenomen en begrepen in de trouw van de Vader. Trouw die zich uit in de gave van Wet en Profeten, in de zelfgave van zijn eniggeboren Zoon. Hier, nu, vandaag, onder ons, met ons en door ons breekt het eeuwig leven door. We zingen alleluia, we laten onze tranen de vrije loop: de goede strijd is al gestreden, ook al wordt ze voortdurend gestreden in ons. Tot de laatste dag: de dag die alles openbarend samenvat en oordeelt: Ik ben uw God, Ik ben trouw. Ik ben in jou, jij in Mij, jullie in elkaar. Is dat niet het Carnaval waar ieder mens van goede wil naar verlangt? Een echt feest. Feest van verbroedering, van samen-is-meer-dan-ik, van gelijkwaardigheid en dankbaarheid om het mogen zijn met de ander. Vindt dit echte Carnaval niet zijn bron en hoogtepunt in de Eucharistie?

De goede strijd die al gestreden is, zet zich tegelijk voort totdat het lijden van Christus, zijn Offer, vol is. Dat gebeurt in ons. Wij hebben deel aan zijn offer, aan zijn lijden en sterven opdat de wereld verlost worde. Zo alleen toch kunnen wij ons werkelijk als zijn vrienden beschouwen: alles delend. Het oeroude gebed waarmee de Eucharistie opende liet ons bidden: *O God, u die ons leert dat u verwijlt in harten die rechtvaardig en waarachtig zijn, schenk dat wij zo door uw genade mogen worden gevormd dat wij een aangename verblijfplaats voor U mogen worden.* Wij vragen God om zijn genade, zijn omvormende en bekerende aanwezigheid in ons. Hij vraagt van ons, zoals van Abraham en van Jezus, ons hart en onze overgave. Niets van wat de wereld als succes en bezit beschouwt mag ons van Hem vervreemd houden. Geen stiekem achtergehouden eigen wereldgeld. Niets, alles opgeven om Hem alles in ons te laten zijn. Dat is de strijd. En die doet pijn zolang we nog aan iets gehecht zijn dat Hij, God in ons, niet is. En er is genoeg in ons dat zich verzet, een verzet dat stem krijgt in vragen die God op de proef stellen. Dat we God op de proef stellen is precies de rode draad van de passages uit de heilige Schrift die ons vandaag het Woord van God verkondigen:

In Jezus Sirach krijgen wij antwoord op de vraag of God zelf verantwoordelijk is voor het kwaad, voor alles wat in deze wereld niet-God is, en ons bezwaart. Hij wil het kwaad niet, is er de tegenstander van en rechter over. Hij nodigt de mens uit zichzelf te kennen in Hem. Niets gebeurt of het gebeurt in Hem, niets ontgaat Hem. Er is geen eigen ruimte, waarin de leugengeest kan tieren. God is onze enige ruimte, en Hij is waarachtig. Zijn geboden onderhouden betekent vaste grond vinden en opgebouwd worden. Daarvoor is nodig om jezelf te kennen. Zoek niet naar wijsheid waar je niet aan toe bent, zo zegt de apostel het. Hij kwam niet met de redeneringen van de wereld, maar met de onvoorstelbare wijsheid van het evangelie: je leeft als je alles verliest, je bent rijk als je niets bezit, je bent groot als je werkelijk klein wilt zijn. Hij noemt dat Christus en zijn Kruis. Wie deze wijsheid in zijn hart laat doordringen krijgt deel aan de Geest van God die alles openbaart. Geen mens kan uit zichzelf bedenken wat dat is. Die pure gave, dit onvoorstelbare, het heeft ons aangeraakt. En zo kan Jezus zelf ons dan zeggen: je bent zuiver van hart, je bent rechtvaardig en waarachtig, als je niet langer de wet naleeft om het oordeel van anderen, maar om helemaal te zijn wat de Vader in Mij van alle tijden heeft willen zijn in Adam: Geest en Waarheid. Geen gehuichel met zelfrechtvaardiging of valse barmhartigheid. Geen koehandel met de trouw die je als man en vrouw aan elkaar verbindt. Geen dubbelzinnigheid in je denken en spreken. Mannen en vrouwen uit één stuk. Zoutkorrels die smaak geven, gistcellen die deeg doen rijzen. Voorsmaak van het Rijk van God.

Ja, we lijden in deze wereld. We lijden omdat de dood door de zonde in de wereld is gekomen. Als we dat aanvaarden, maakt God de dood - alle lijden aan onze onmacht - tot weg naar het leven. Wie eerlijk is, wordt in deze wereld bedrogen. Die kwetsbaarheid brengt Gods overmacht in de wereld. Wat eerlijk en waarachtig is gedaan blijft, al het andere bestaat niet - is een illusie. En ja, de wijsheid die je zoekt is precies omgekeerd aan wat je opstandige ik je wil laten geloven. We hebben woestijn nodig om feest te vieren. We hebben werkdagen nodig om de zondag te waarderen. We hebben bekering van het hart nodig, om het hart Gods tempel te laten zijn. God in ons laten werken. Het vraagt om stilte, aandacht, onthechting van alles wat Hij in ons niet is. En dat is veel. Daarom is er de veertigdaagse vasten: de tijd om de strijd te ondergaan totdat het lijden van Christus ook in ons volkomen is. De schermen uit, de kranten dicht. Niet meer spreekkamer dan de pastoraal absoluut vereist. Een nieuwe ingetogenheid die het spreken doet verstommen, de tijd van het gebed vergroot. Een stil gelaat dat Gods misschien pijnlijk maar altijd weldadig werken verhult in het hart. Zoiets en anders zal het voor ieder van ons monniken zijn. En zoiets en anders zal het voor ieder van u zijn: want geen feest wordt echt gevierd zonder offer, zonder voorbereiding, zonder bruiloftskleed. Laten we deze dag vieren in vreugde, wetend dat Hij in ons de kracht is voor een altijd diepere vreugde, ja, ware vrede.